

อียิปต์ผลักดันบทบาทเชิงรุกในเวที BRICS
มุ่งขยายการค้า การลงทุน และเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าระหว่างประเทศสมาชิก

ระหว่างวันที่ 6-7 สิงหาคม 2569 อินเดียในฐานะประธานกลุ่ม BRICS ประจำปี 2569 เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีด้านอุตสาหกรรมและการค้า ณ เมืองชัยปุระ (Jaipur) รัฐราชสถาน ภายใต้แนวคิด Building for Resilience, Innovation, Cooperation and Sustainability (การสร้าง ความเข้มแข็งผ่านความยืดหยุ่น นวัตกรรม ความร่วมมือ และความยั่งยืน) โดยวันที่ 6 สิงหาคม 2569 เป็นการประชุมรัฐมนตรีอุตสาหกรรม BRICS ครั้งที่ 10 และวันที่ 7 สิงหาคม 2569 เป็นการประชุม รัฐมนตรีการค้า BRICS ครั้งที่ 16 ซึ่งเป็นเวทีสำคัญในการกำหนดทิศทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนของกลุ่มในระยะต่อไป

สำหรับการประชุมรัฐมนตรีการค้า BRICS ครั้งที่ 16 มีนาย Piyush Goyal รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมอินเดียเป็นประธาน และมีรัฐมนตรีหรือผู้แทนระดับสูงจากประเทศ สมาชิกเข้าร่วม รวมถึง ดร. Mohamed Farid Saleh รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการลงทุนและการค้า ต่างประเทศของอียิปต์ โดยประเด็นหารือสำคัญครอบคลุมการรักษาระบบการค้าพหุภาคีที่มีองค์การ การค้าโลก (WTO) เป็นศูนย์กลาง การสร้างห่วงโซ่มูลค่าโลกที่มีความยืดหยุ่น การสนับสนุน SMEs ให้ เข้าถึงแหล่งเงินทุน การส่งเสริมบริการดิจิทัลข้ามพรมแดน และการเพิ่มความสมดุลของการค้าระหว่าง ประเทศสมาชิก BRICS

บทบาทและประเด็นที่อียิปต์ผลักดัน

การเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ สะท้อนความพยายามของอียิปต์ที่จะใช้ประโยชน์จากการเป็นสมาชิก BRICS ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 2567 ให้เกิดผลในเชิงเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม โดยเมื่อปี 2568 มูลค่าการค้าระหว่างอียิปต์กับประเทศ BRICS อยู่ที่ประมาณ 53.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่อียิปต์ส่งออกไปประเทศสมาชิกประมาณ 13.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ รัฐบาลอียิปต์จึงมองว่า การค้าภายในกลุ่มยังสามารถขยายตัวได้อีก โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและการดึงดูดการลงทุนเพื่อพัฒนาฐานการผลิตภายในประเทศ

ในการกล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุม ดร. Mohamed Farid เน้นว่า เศรษฐกิจโลกกำลังเผชิญความท้าทายจากมาตรการทางการค้าแบบฝ่ายเดียว ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานและห่วงโซ่มูลค่าโลก จึงเห็นว่า ประเทศ BRICS ควรเพิ่มความร่วมมือระหว่างกันเพื่อสนับสนุนระบบการค้าโลกที่มีความสมดุล ครอบคลุม ยืดหยุ่น และยั่งยืนมากขึ้น โดยใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบและความหลากหลายของโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมาสร้างความเชื่อมโยงด้านการผลิตและห่วงโซ่มูลค่าระหว่างกัน

อียิปต์เสนอให้เร่งขยายการค้าภายใน BRICS โดยเฉพาะสินค้าที่ผ่านการผลิตและมีมูลค่าเพิ่มสูง ควบคู่กับความร่วมมือในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเข้มข้น โครงสร้างพื้นฐาน พลังงานใหม่และพลังงานหมุนเวียน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเศรษฐกิจดิจิทัล นอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้ใช้กลไกของ New Development Bank (NDB) และสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาอื่น ๆ ในการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินใหม่ เพื่อสนับสนุนโครงการลงทุนและช่วยลดข้อจำกัดด้านเงินทุนของประเทศกำลังพัฒนาและภาคธุรกิจ

อีกประเด็นที่อียิปต์ให้ความสำคัญคือการเปลี่ยนความร่วมมือของ BRICS จากกรอบการหารือไปสู่โครงการที่สามารถดำเนินการได้จริง ผ่านแพลตฟอร์มความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยกำหนดสาขาสำคัญ ได้แก่ ความมั่นคงทางอาหาร สาธารณสุข การสร้างงาน การลดความยากจน และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศของอียิปต์เอง

นอกเหนือจากการประชุมพหุภาคี รัฐมนตรีอียิปต์ยังใช้เวที BRICS เป็นโอกาสหารือทวิภาคีกับประเทศสมาชิกหลายประเทศ เช่น อินเดีย บราซิล รัสเซีย และสหรัฐอเมริกาเพื่อขยายการค้า เปิดตลาดใหม่สำหรับสินค้าอียิปต์ และดึงดูดการลงทุน โดยการหารือกับอินเดียมีประเด็นเรื่องการเพิ่มลงทุนของภาคเอกชนอินเดียและแนวคิดการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมอินเดีย ในเขตเศรษฐกิจคลองสุเอซ (SCZONE) ขณะที่การหารือกับรัสเซียครอบคลุมความร่วมมือด้านธัญพืช ห่วงโซ่อุปทาน การลงทุน และการอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ ส่วนการหารือกับบราซิลและสหรัฐอเมริกาเน้นการลงทุนร่วมและการใช้ตลาดอียิปต์เป็นฐานเชื่อมโยงไปยังตลาดแอฟริกาและภูมิภาคอื่น ๆ

ข้อสรุปสำคัญของการประชุม

ที่ประชุมออก Chair's Statement and Outcome Document พร้อมภาคผนวก 4 ฉบับ โดยมีสาระสำคัญได้แก่

1. ยืนยันการสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีที่มี WTO เป็นศูนย์กลาง พร้อมรักษาหลัก Special and Differential Treatment (S&DT) สำหรับประเทศกำลังพัฒนา และผลักดันให้กลไกระงับข้อพิพาทของ WTO กลับมาทำงานอย่างเต็มรูปแบบ
2. รับรอง Jaipur Consensus และแนวทางด้านการประเมินสินเชื่อสำหรับ SMEs ที่มุ่งส่งออก รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ของกลไก BRICS Invoice Discounting Mechanism เพื่อเพิ่มการเข้าถึงสินเชื่อการค้าของธุรกิจขนาดเล็ก
3. รับรองแผนปฏิบัติการด้าน Global Value Chains ระยะปี 2026–2030 ซึ่งรวมถึงการสร้างเครือข่ายและแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและส่งเสริมการลงทุน โดยมีสาขาเกษตรกรรมและความมั่นคงทางอาหารเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน
4. รับรองหลักการอำนวยความสะดวกสำหรับบริการดิจิทัลข้ามพรมแดน และเดินทางจัดทำ Strategy for BRICS Economic Partnership 2030 เพื่อครอบคลุมการค้า บริการ เศรษฐกิจดิจิทัล อุตสาหกรรม เทคโนโลยี การลงทุน การเงิน และการพัฒนาที่ยั่งยืน ก่อนเสนอผู้นำ BRICS ให้ความเห็นชอบต่อไป

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

- สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงไคโร เห็นว่า การเข้าร่วมประชุมครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า อียิปต์กำลังปรับบทบาทใน BRICS จากการเป็นสมาชิกใหม่ไปสู่การใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือเชิงเศรษฐกิจอย่างจริงจัง โดยเป้าหมายของอียิปต์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเพิ่มการค้ากับประเทศสมาชิก แต่ครอบคลุมถึงการดึงดูดเงินลงทุน การพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ การสร้างห่วงโซ่อุปทานการผลิต และการใช้ทำเลที่ตั้งของอียิปต์เป็นฐานการผลิตและกระจายสินค้าไปยังตลาดแอฟริกา ตะวันออกกลาง และตลาดอื่นที่อียิปต์มีความตกลงทางการค้าเชื่อมโยงอยู่
- แนวทางดังกล่าวมีนัยต่อไทย เนื่องจากตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 ไทยมีสถานะเป็นประเทศหุ้นส่วนของ BRICS (BRICS Partner Country) และไทยยังคงยืนยันว่า จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ BRICS อย่างแข็งขันในปี 2569 พร้อมใช้บทบาทของไทยเป็นสะพานเชื่อม BRICS กับอาเซียน ดังนั้น การติดตามทิศทางการดำเนินงานของอียิปต์ในกลุ่มจึงมีความสำคัญต่อภาคธุรกิจไทย

- การที่อียิปต์ผลักดันการลงทุนในอุตสาหกรรมมูลค่าเพิ่ม พลังงานหมุนเวียน ดิจิทัล สาธารณสุข และความมั่นคงทางอาหาร สอดคล้องกับหลายสาขาที่ไทยมีศักยภาพ ทั้งอาหารและเกษตรแปรรูป ชิ้นส่วนยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องใช้ไฟฟ้า วัสดุก่อสร้าง สุขภาพ และบริการดิจิทัล ผู้ประกอบการไทยจึงอาจพิจารณาอียิปต์ไม่เฉพาะในฐานะตลาดปลายทาง แต่ในฐานะ ฐานการผลิตหรือพันธมิตร ในการขยายตลาดไปยังแอฟริกาและตะวันออกกลาง โดยเฉพาะโครงการในเขตเศรษฐกิจคลองสุเอซ และพื้นที่อุตสาหกรรมที่รัฐบาลอียิปต์กำลังเร่งดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ
- การที่ประเทศ BRICS รายใหญ่ เช่น จีน อินเดีย รัสเซีย บราซิล และสหรัฐอเมริกา-อเมริกาใต้ เร่งสร้างความเชื่อมโยงทางการค้าและการลงทุนกับอียิปต์ อาจทำให้การแข่งขันในตลาดอียิปต์เพิ่มสูงขึ้น ทั้งในด้านราคา แหล่งเงินทุน และการลงทุนเพื่อผลิตในประเทศ ผู้ส่งออกไทยจึงควรเร่งสร้างความแตกต่างด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า แบรินด์ และบริการหลังการขาย รวมทั้งพิจารณา รูปแบบความร่วมมือกับคู่ค้าอียิปต์ที่มากกว่าการส่งออกสินค้าเพียงอย่างเดียว เช่น การร่วมลงทุน การผลิตตามสัญญา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาช่องทางกระจายสินค้าร่วมกัน

ที่มา

รูปภาพ <https://sis.gov.eg/en/media-center/events/egypts-participation-in-the-16th-brics-trade-ministers-meeting>

<https://www.egypt-business.com/web/details/2633-egypt-promotes-investment-trade-opportunities-during-brics-trade-ministers-meeting/440465>

<https://sis.gov.eg/en/media-center/events/egypts-participation-in-the-16th-brics-trade-ministers-meeting>

<https://sis.gov.eg/en/media-center/news/minister-of-investment-to-participate-in-16th-brics-trade-ministers-meeting-in-india>